

Akut Koroner Sendrom Yan?t ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akut Koroner Sendrom Yan?t ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16704>

Özet

Akut Koroner Sendrom Yanıt İndeksi, bireylerin Akut Koroner Sendrom (AKS) belirtileri karışıkta gösterdikleri bilgi düzeylerini, tutumlar ve inançlar ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Türk kültürüne uyarlanmış olup, AKS semptomlar ortaya çıktığında hızlı ve uygun yanıt verme davranışları değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Ölçek, özellikle halk sağlığı ve kardiyoloji alanında, bireylerin kriz anındaki reaksiyon hazırlıkları belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Meryem Yıldız tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini göstermiştir. Yapılan analizler, ölçeğin kuramsal yapısını, bilgi, tutum ve inanç olmak üzere farklı boyutlarla kapsadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akut Koroner Sendrom, AKS, Yanıt İndeksi, Geçerlik, Güvenirlik, Kardiyoloji, Davranışsal Sağlık, Uyarlama Çalışması.

Yazarlar

Meryem Yıldız

Amaç

Akut Koroner Sendrom Yanıt İndeksi'nin temel amacı, bireylerin Akut Koroner Sendrom (AKS) belirtilerini tanıma, bu belirtiler ortaya çıktığında zamanında ve doğru sağlık hizmetine ulaşma konusundaki bilgi, tutum ve inanç düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Bu indeks, özellikle hastane öncesi gecikmeyi azaltmaya yönelik eğitim ve müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve diline uygunluğunu test etmek, böylece sağlık profesyonellerine kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı sağlamaktır.

Yapı

Ölçek, Akut Koroner Sendrom durumunda bireyin vereceği yanıtı etkileyen üç ana psikolojik yapıyı ölçmektedir: Bilgi, Tutum ve İnanç. Bilgi boyutu, semptomları tanıması ve yapması gerekenler hakkındaki objektif bilgileri içerir. Tutum boyutu, kişinin semptomları karşısında ne kadar hızlı ve kesin hareket edeceğine dair eğilimini yansıtırken, İnanç boyutu ise kişinin

yardım çağırma veya hastaneye gitme yeteneğine duyduğu özgüveni (öz-yeterliliği) değerlendirir.

Yapılan analizler sonucunda ölçek, Bilgi bölümü ve Tutum ile inanç olmak üzere iki alt boyuttan oluşan bir yapı sergilemektedir. Bu çok boyutlu yapı, bireyin AKS'ye verdiği yanıtın karmaşık doğasının kapsamlı bir şekilde incelemeye olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması çalışmasında kapsam geçerliliği yüksek bulunmuştur (0,97). Bu değer, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı yeterince temsil ettiğini göstermektedir. Yapı geçerliliğini incelemek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır.

DFA sonuçları ve uyum iyiliği indeksleri (ki-kare, RMSEA ve SRMR) değerlendirilmiştir. İki boyutlu kuramsal modele ilişkin genel uyum katsayıları incelendiğinde, SRMR değerinde kalan indekslerin yeterli düzeyde uyum sağladığı tespit edilmiştir. Bu durum, ölçeğin yapısal olarak kabul edilebilir düzeyde geçerli olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Akut Koroner Sendrom Yanıt İndeksi'nin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları kullanılarak yapılmıştır. Ölçeğin farklı boyutları için farklı güvenilirlik yöntemleri uygulanmıştır. Bilgi boyutunun iç tutarlılığı için KR-20 katsayısı kullanılmış ve değeri .73 olarak hesaplanmıştır.

Tutum boyutu için hesaplanan Cronbach's Alfa iç tutarlılık katsayısı .83 olup, bu boyutun yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. İnanç alt boyutu için hesaplanan Cronbach's Alfa katsayısı ise .66 olarak bulunmuştur. Bu değer, inanç alt boyutunun diğer boyutlara göre daha düşük bir iç tutarlılığa sahip olduğunu, ancak sosyal bilimlerde için kabul edilebilir sınırlarda yer aldığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal modelini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, ölçeğin bilgi bölümü ve kuramsal olarak belirlenen iki alt boyutu (Tutum ve inanç) üzerindeki model uyumunu incelemiştir. Teorik olarak beklenen iki boyutlu yapıya veri setine ne kadar uyduğunu belirlemek temel amaç olmuştur.

DFA sonuçları, uyum iyiliği indeksleri (ki-kare, RMSEA ve SRMR) baz alınarak değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirme, SRMR hariç genel uyum katsayılarının iki boyutlu kuramsal model için yeterli olduğunu göstermiştir, bu da ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklemektedir.

Araç

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Çok boyutlu Likert tipi derecelendirme.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması yapılmıştır).

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Kardiyak Risk Taahhüt Hastalar.

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle yetişkin popülasyon).

Popülasyon Detayları: Yüksek lisans tezi çalışması kapsamında belirlenen örneklem grubu.

Test Metodolojisi: Ölçek, iki farklı derecelendirme sistemi kullanır:

Tutum bölümünde yanıtlar 4'lü Likert ölçeği ile değerlendirilir: (hiç deşilim - biraz eminim - oldukça eminim - çok eminim).

Şanç bölümünde ise cevaplar 4'lü Likert ölçeği ile alınır: (kesinlikle katılmıyorum - katılmıyorum - katılmıyorum - kesinlikle katılmıyorum).

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Psikometri, Cronbach's Alfa, KR-20, Kardiyak Acil Durum, Halk Sağlığı Eğitimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresi: meryem.yildiz@istanbul.edu.tr

Yazma Adresi: İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye (Tezin yapıldığı kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Meryem Yıldız'ın yüksek lisans tezi kapsamında 2016 yılında uyarlanmıştır. Ölçeğin kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [akut-koroner-sendrom-yanit-indeksi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yıldız, M. (2016). *Akut Koroner Sendrom Yanıt İndeksi geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Akut Koroner Sendrom Yanıt İndeksi Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Eğer 15 dakikada geçmeyen bir göğüs ağrım varsa, en kısa zamanda hastaneye gitmeliyim.

Eğer kalp krizi geçirdiğimi düşünürsem, hemen hastaneye giderim.

Kalp krizi geçirdiğimi düşündüğünüz biri için yardım isteyebileceğinizden ne kadar eminsiniz?